

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fei. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A rendőrség

szervezése és illetve küszöbön levő államosítása foglalkoztatja most a legtöbb rendőrtisztet Alig mulik nap, hogy valamelyik fővárosi lapban hosszabb, vagy rövidebb cikk ne foglalkoznék ezzel a nagyfontosságú kérdéssel.

Csak röviddel ezelőtt irtunk mi is ezzel a kérdéssel kapcsolatosan arról, hogy vajjon mi is a helyesebb; csendőrség, vagy rendőrség? Azt hiszem azonban, hogy erre a kérdésre Baján nagyon nehéz volna tapasztalati alapon kielégítő választ adni Mert minálunk a rendőrségnek valóságos paródiája van. Nézzük csak:

A mi huszonnégyezer lelket számláló, meglehetősen nagy területre épített városunkban van hét közrendőr, akik fölött parancsnokol három áltiszt, három valóságos és egy tiszteletbeli rendőrkapitány. Azaz, hogy parancsnokolnának, ha ezek is nem ülnének állandóan nyakig munkában A rendőrtiszteket közigazgatási, ipari, kihágási és bűnügyek foglalják le úgy, hogy a rendőrség legénységével egy pillanattig sem foglalkozhatnak.

Maradnának még az áltisztek, akik foglalkozhatnának a legénységgel. De ezeknek is más a dolguk. Az őrmester reggeltől estig benn dolgozik a bűnügyi kapitány szobájában. Annak ugyan nem jut ideje más egyébre, mint irodai teendőkre. Az őrmester csak rangban és fizetésben áltiszt, a munkaközt nem az. A rendőrvezető sem rendőr-vezető, hanem a hajdu őrmester munkáját végzi és expedicionális munkák vonják el a rendőri teendőktől. A rendőrtizedesnek meg éppen elég dolgot ad a köztisztaság fenntartása, az irodai teendők és még egyéb mellék munka vonja el a rendőri teendőktől.

A hét szál rendőr tehát ugyszólván magára volna hagyatva, ha nem jönnének részükre folyton újabb és újabb parancsok. Ezeket az embereket nyomozás, kézbesítés és mi egyéb más munka vonja el a tulajdonképpeni szolgálatól. Nem csodáljuk, hogy újabban nem kapni eléggé használható ember anyagot a városi rendőrséghez. Annyiféle és annyiféle munkája van, hogy azzal a munkával másutt jobb keresetre

tehet szert Csak nagyon kis intelligenciája, nagyon egyszerű, másutt, más munkakörben megélni nem tudó emberek pályáznak legujabban a rendőri állásokért. Beprotezsálják a nagyur kocsisát, béresét. Az ilyeneket aztán minden oktatás, minden kitanítás nélkül kiállítják például a piacra. Rendőrködése mindössze abból áll, hogy kard verdesi az oldalát és uniformist hord Aztán ott ácsorog a piacon, fogalma sincsen arról, hogy mi a munkája, mi a kötelessége. Mikor aztán megunja a sok ácsorgást hazamegy, beköti egy keszkenőbe a rendőr-ruhát, visszaküldi. Vége a rendőrködésnek. A tulajdonképpeni nagy munka arra az egy-két régi, használható rendőrré háramlik, akik még a régebbi időkből maradtak itt. Ezeknek aztán annyi a dolguk, hogy győzni se bírják. De piaci rendeztet és egyéb őrszolgálatra ezeknek sem igen jut idejük.

A csendőrség létszáma pedig állandóan hiányos. Ezekután igazán hálát adhatunk a jó Istennek, hogy legalább ő vigyáz a bajai közbiztonságra és csupán neki köszönhetjük, hogy nincsen nap-nap után nagyobb lopás és betörés Baján.

A mai abszolút, rendezetlen viszonyokat tovább fenntartani nem lehet, nem is szabad. Itt a végső ideje, hogy a rendőrséget országosan és alaposan megszervezzék.

F. K.

Tallózás levelekben.

Ugy van az kérem, hogy ebben a fene nyári melegben lusta az ember minden munkára még a levél olvasásra is. Így esett meg aztán, hogy felgyülemlt a redakció asztalán egész csomó levél, amelynek legnagyobb része panasz. Csupa panasz hever itt előttem. Most, hogy végre a mai napon hűvösebbre fordult az idő és megeredt az eső, kezdem sorra olvasni a kánikulai leveleket.

Ime az egyik:

Tekintetes Szerkesztő Ur, ugylátszik nem szokott a külvárosba járkálni. Pedig nem ártana, ha néha napján rászánná magát az ilyen sétára. A nap minden szakában akadna feljegyezni valója.

A kora reggeli órákban gazdasági oktatásban részesülhetne. Megtanulná a jövedelem okszerű fokozását. Erre a tejeskofákról vehetne leckét. Most azok igazán értenek a keresetük szaporításához. A kofák tejet árul-

nak amikor bejönnek a városba. Nem egészen tisztá tejet, de mégis tejet. Minél nagyobb azonban a tej után való kereslet, annál kevésbé adnak tejet. Azt úgy tessék érteni kérem, hogy a tejes kofa nem szereti, ha a kannája kiürül. Így esik meg aztán, hogy elejével vizes tejet, a végén pedig tejes vizet mérnek a jámbor fogyasztó közönség lábásába. Tehetik egészen zavartalanul, mert nincsen ember, hatóság, aki ellenőrizzé őket.

Talán sohasem ürülne ki a kannájuk, ha nem száguldana a járdán végig a biciklista, aki neki megy a tejeskofának, felfordítja a kofát, meg a kannáját és így folyik el a kanna tartalma. Hiszen ha csak a kofának menne neki a járdán szágúdozó biciklista, nem is haragudnánk rá, de neki megy mindenkinek, aki elég könnyelmű és a gyalogjárdán nem pedig a járda mellett jár. De hát neki megy mindenkinek.

Nappal még megjárja. Látnuk merről jön a veszedelem. De este másképpen áll a dolog. Tetszik tudni, Baján kiment a divatból a külvárosok utcáinak világítása és így vak sötétség borul minden külvárosi utcára. Ugyan kérem, tessék a hatóság figyelmét felhívni a panaszunkra.

Itt egy másik levél azon panaszodik, hogy sohasem öntözik az utcákat. Állandóan por, piszkos van az utcán. Amíg a hatóság mindig szárazon söpörteti az utat, addig a magánfeleket agyonzaklatják ugyanezért a folytonos feljelentésekkel. (Erről különben irtunk is már.)

Egy másik levél felhívja figyelmünket arra, hogy szóvá tettük a köztereken levő fák, bokrok és cserjék elhanyagoltságát, még mindig úgy vannak, még mindig nem öntözik.

Vannak panaszok piaci visszaélések miatt, vannak egyéb panaszok, de most nem akarjuk az egészet egyszerre kitálatni.

Elég egyelőre ennyi is. Jó volna, ha ezek a panaszok orvosoltatnának.

Színház.

Sül Baba.

Hosszas betegség után végre felléphetett Kovács Lili a színpadra és eljátszhatta legkedvesebb szerepét, a Gábor diákot Az a meleg, hosszú ünneplés amiben része volt a sok-sok taps, virágcsokrok, amelyeket művészete méltányolótól és tisztelőitől kapott azt bizonyítja, hogy Kovács Liliért rajonganak. Régóta láttunk már ily őszinte ünneplést és talán sohasem láttunk oly megkapó jelenezt színpadon mint akkor, amikor Kovács Lili a meghatottságtól könnyezni kezdett. És ezt nem is kellett csodálni, hisz őt temperamentuma, aranyos egyénisége predesztinálják a színpadra, neki egész élete a színpad, beleviszi lelkét is szerepébe, hogyne lenne meghatott akkor, amikor betegsége

után egy lejártszott darabban lép fel s talán félnie kellett, hogy kevesen jönnek el megnézni az ő eleven játéka és amikor, közömbösség helyett feléje mosolygó arcokat lát, hogy végre ismét gyönyörködhetnek az ő kedves, bájos primadonnájukban és olyan taps fogadja, amely percekig megakasztja az előadást.

Három hétig nélkülöztük a színpadon, látunk azóta operettekét, de valaki mindig hiányzott. Egy elragadtató színpadi jelenségnek sugárzó jókedve, gyermekies naivitása.

És most jól esett látni Kovács Lilit a színpadon, akinek bámulatos finom játéka, szédületes táncművészete, énekkulturája és izléses eleganciája valami kimondhatatlan érzést szuggertált nézőibe. Pihenten, biztosan játszott most is csak úgy, mint azelőtt.

Az egész előadás egyébként egyike a legjobbaknak, amiket ebben a szezonban láttunk. Gyulai Giza Leilát játszotta közvetlen hatással, mély bensőséggel, nagy átnyúló képességgel. Elsőrendű komoly művészi alakítás volt Horváth József Gül-Babája Szécsy Ferenc páratlanul álló, kápráztató táncprodukcióval, nagyszerű játékaival, a legaprább részletek pompás műanszirozásával ragadta magával a közönséget. Kötőnők voltak még Halasiné, Kormos és Szántó.

Riporter

A színház műsora

Csütörtök: A cárnő. Ujdonság.
Péntek: Ártatlan Szuska. Félhelyár.
Szombat: Asszonyfaló. Operett bemutató.
Vasárnap d. u.: Luxemburg grófia.
» este: Asszonyfaló. Másodsor.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. augusztus 8.

Kovács Gyula

szabadlábra helyezése dolgában még nem határozott a vádtanács és valószínű, hogy ma nem is határoz, csupán holnap, amikor Kovács visszanyeri szabadságát.

Leleplezett áhirlapírók.

Ma három áhirlapíró leleplezett le és tartóztattak le.

Megakarták zsarolni Jánosi Engel Zsigmondot és Ivánka Imre országgyűlési képviselőket a Margitszigeten. A képviselő rendőrséghez fordult, amely aztán letartóztatta a csalót. Érdekelte, hogy a zsarolók a szigetre hozták a feleségeiket, azoknak pazar ozonát hoztattak és amikor a letartóztatás megtörtént az ozonra árát Ivánka fizette meg.

Lukács beszámolója

alkalmából az összes munkapárti képviselők levelet kaptak, hogy a beszámolóra okvetlen utazzanak. A legnagyobb kényelemtől, ételről-italról, jó ágyról gondoskodva lesz. A munkapártiak között nagy visszatetszést keltett, hogy ezt a levelet Kállay Tamás, a renegát függetlenségi írta alá. Bosszantja a mungókat, hogy ilyen bizalmi ügyet egy renegátra bízna. Ezért hír szerint sokan otthon maradnak a beszámólóról.

Nagy szerencsétlenség

történt egy Margitta melletti faluban, Zsarlóban. Több ház égett le a faluban. Sok házban beomaradtak gyermekek. Ezekért felnőttek berohantak a házba. Az égő házak beomlottak és maguk alá temették az életmentőket.

NAPIHIREK.

Úszóverseny.

Az augusztus 15-iki úszóversenyre az érdeklődés állandóan fokozódik. Bajáról már is 30-nál több nevező van. A szabadkaiak is nagyszámú nevezést helyeztek telefonilag kiállításba.

A Műgyetemi Athletikai Club által felajánlott nagy serlegre vonatkozó vándordíj feltételei végleg megvannak állapítva a MUSZ. jóváhagyása mellett.

Ez évben a vándordíj Baján irandó ki. Ez lesz a 15-iki verseny legérdekesebb pontja. Baja 6 stafétát állít ki, a zomboriak kénytelenek kiállítani egyet, ha a 2-ik nyereszt küzdelem nélkül átengedni nem akarják, azonkívül jön egy-egy staféta Szabadkáról és Mohácsról.

A staféta csapatok a vándordíjtól eltekintve is díjazva lesznek. A vándordíj 3 egymásutáni és 5 soronkívüli győzelemhez van kötve. Eddig Bajának van egy győzelme.

A délutáni football mérkőzésre a mohácsiak és szabadkaiak érkezése bizonyos. Este mulatság a Casinóban a Preimayernél.

Esik. Végre, hosszú epedés, hosszú várakozás után Baján is megeredt az eső. Hetek óta tűz le a forró napsugár és a hőség már majdnem elviselhetetlenné vált. Mindenfelé esett az eső. A környék legközelebbi falvaiból jött a híradása annak, hogy itt is, ott is esett, csak éppen Baját kerülte el az eső. Végre ma reggel megeredt az eső és esett bőven. A kiszáradt föld szomjasan itta be az esőt, ami egészen felüdített embert, állatot és növényzetet.

Athelyezés és kiküldetés. A m. kir. földm. miniszter a helybeli kertészegéd-iskolától Szurmay Dezső okl. állami kertészt 1

év tartamára kiküldte a wieni Rotschild-féle hirneves kertészet tanulmányozására, Csorba Miklós okl. állami kertészt pedig áthelyezte a somogyzentimrei m. kir. földmives iskolához; Fuchs János és Ripka Lajos okl. állami kertészek a kertészegéd iskolához lettek szolgálatételre beosztva.

Az alagut titka. Mostanában, hogy a budai alagutat javítgatják, az egyik oldalfalat is felbontották, mely olyan vastag volt, hogy még a legöregebb munkások sem emlékeztek arra, hogy egy ilyen vastag fallal találkoztak volna. Alapos munka után bizony bele is fáradtak a csákányozásba ugyanynira, hogy pihenésre volt szükségük. Ámde a pihenés nem esett volna jól, ha valamilyen nem fogyasztott volna. Igen, de mit, kérdezte az egyik előmunkás. Őcsém, hát még mindig nem tudod, hogy a munka folytatása csak akkor esik igazán jól, ha Diadal kávéval iszunk. Ime itt van egy kávéfőző masina és itt van egy zárt csomag Diadal pörköltkávét, mely a legjobb kávé keveréke s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképpen van konzerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja. Nézzétek a zárt csomagot a két elefánt védjegyet. Enéikül vissza kell utasítani.

A városi zárószámadás most került sajtó alá. A zárószámadás kéziratából jutott minden nyomdába egy-egy rész és így rövidesen el is fog készülni és a közgyűlés elé fog kerülni.

Magyar Jakobinusok. A magyar modern szépliteratúra egyik legolvasott művelője kétségtelenül Krudy Gyula. A minden ízében poétaember munkáit a drága könyvek csak nehezen tették hozzáférhetővé. Azért illeti elismerés a Képes Hét Könyvtárát, ezt a népszerű könyvgyűjteményt, hogy Krudy Gyula egyik legérdekesebb művét, a Magyar Jakobinusokat felvette sorozatába. Az izléses kiállítású és vászonba kötött könyvet a Képes Hét olvasói, előfizetői és számonként vásárlói csekély 50 fillérért szerezhetik meg. Olyan előny ez, amelyet egyetlen lap sem nyújt. A Képes Hét, amely hétről-hétre a képek nagy tömegében mutatja be az aktualitásokat és szépirodalmi részében érdekes közvéleményeket csoportosít, előfizetési ára negyedévre 2 korona 70 fillér, egyes szám ára 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Visegrádi-utca 13/a.

A Zombor—Apatin vasutresz megnyitása. A zombor—apatini vasutreszen forszirozott erővel folytak és immár a befejezés stádiumába jutottak a munkálatok; úgy, hogy — mint illetékes helyről értesülünk — ez a vasutresz is már augusztus 14-én át fog adni a forgalomnak.

FODOR KÁROLY.

szépszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókintézetének jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi november hó 1-re üzlethelyiségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

5 szobás

lakás különálló épületben, **nagy üvegfolyosóval, mellékhelyiségekkel** november 1-ére **kiadó.**
Bővebbet: Geiringer Miksáné Árpád-utca 38.

66911.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 12-étől kezdve napi 4 korona díjazás mellett a jegyzői irodában egy kiegészítő munkaező alkalmazást nyer.

Irodai teendőikben jártasak előnyben részesülnek.

Jelentkezések alulírottához intézendők.
Csávolyon, 1912. augusztus hó 3-án.

Hallósy Kornél
jegyző.

Eladó ház.

Bethlen Gábor-utca 4. sz. ház (4 szoba, üvegezett folyosó, kert és összes mellékhelyiségekkel) szabad kézből eladó.

HIRDETÉSEK

felvételtek — a kiadóhivatalban

Egy vagy két kis diák

intelligens családnál teljes el-
látást nyerhet. Esetleg oktatás-
ban is részülhetnek egy gim-
náziumi tanuló részéről.

Bővebbet Atilla-utca 19. sz.

Jó forgalmu

kézimunka üzlet biztonság miatt
eladó.

Özv. Horváth Jánosné.

Kiadó bolthelyiség.

Atilla-u. (régí Fürdő-u.) 6. sz. házam-
ban egy tágas utcai szobából bolthelyi
séget készítenék, melyet üzletnek, iro-
dának vagy csendesebb munkával járó
műhelynek adnék ki. Ajánlatokat mos-
tani lakásomon fogadok.

Dr. BRUSZT.

Gyakornok

4 középiskolai képzettséggel gabona
szakmában 1 évi gyakorlattal állást ke-
res, ajánlatok „szorgalmas“ jellegére a
kiadóhivatalba kéretnek.

A hölgyvilág b. figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy körutazásom al-
kalmával rövid ideig **Baján, a Bárány Szálloda nagytermében** (Külön bejárat) f. évi
augusztus hó 1-től délután 3 óráig nagyszabású

női ruha-szabászati tanfolyamot

nyitottam. Ezen tanfolyam már az egész országban híres. A jó alkalomra felhívom
a n. é. közönség becses figyelmét.

Szabászati módszerem olyan könnyen felfogható, hogy egy 12 éves leányka is
képes hamar a hői ruhaszabászatot tökéletesen elsajátítani ellenben felnőttek gyor-
san elsajátíthatják az általam feltalált »EURÓPA« című szabászati rendszerrel és az
»Európa« című szabászati könyv szerint, mely törvényesen védve van.

A tanfolyamon a következőket tanulják: 1. A pontos mértékvetél. 2. A szabás rajzát a legkisebb
gyermeknek ép oly pontosan, mint a felnőttek részére is. 3. A derék kiszabását. 4. Mindenféle angol és
francia szabászatot. 5. Kostümkabátot, hálókabátot és matrözbluzt. 6. Ingbluzokat többfélet. 7. Mindenféle
ujrészeket. 8. Princes ruhákat, japán bluzokat, valamint ezeknek összeállításait is.

Tandij személyenként 15 korona. Tandiját nem kell előre megfizetni.

A tanórák a délután folyamán lesznek megtartva 2-5 óráig. Beiratkozni lehet
a fenti helyiségben nálam és a tanórákon.

Külön tanfolyam

délelőtt fél 10-11-ig és este fél 8-9-ig

Szíves látogatást kér
KOCH IGNÁCZ,
az »Európa« című szabászat feltalálójá
és a tanfolyam igazgatója.

E l a d ó .

Kicsévoly részén Uj-utca 10-ik számú
háztetek szabad kézből eladó. Bő-
vebbet a tulajdonosnál Deák Ferenc-
utca 13. szám alatt.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGÚ!

MINDENŰT
KAPHATÓ.

ETABLISSEMENT MONTMARTRE

P Á R I S . . . B U D A P E S T E N

VI. ker., Andrásy-ut 54. szám. **EGÉSZ ÉJJEL NYITVA.**

ÁLLANDÓ

← BUTORKIÁLLÍTÁS →

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *fa- és kárpitos-butorait* meglepő kedvezményes
ár és fizetési feltételek mellett. ✎ Diszítéseket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi ✎ Telefonszám 84.

A mesterdalnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok
Rajj! van

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként
224 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton műkölépcső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként
10 K-tól kezdve
Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles
15 K-tól kezdve
Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedővel
50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesövek 15 100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Fizmedencék betonból 16 K-tól kezdve
1 kocsí dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkő munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárúgyára.

Gazdag brazilai hölgy,

egyedül álló fiatal, gyermektelen özvegy,
szép és derék, gyorsan házasságra lépne
egészséges jellemes emberrel, akár va-
gyontalannal is. — Fides, Berlin 18.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd-

jegygyel

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☞

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbügre.

1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.

1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.

1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Főtér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ☞

☞ Tartós és nem ragad. ☞

☞ Mosható.